

Sarpsborg
kommune

RAKKESTAD
KOMMUNE

Grunnlagsdokument for sammenslåing av kommunene

*Forhandlingsutvalgenes sluttdokument - til
behandling i Rakkestad kommunestyre og
Sarpsborg bystyre*

Innhold

1. Innledning.....	3
2. Prinsipper og mål.....	5
3. Tidspunkt for sammenslåing	5
4. Overgangsregime	6
5. Kommunenavn og symboler.....	8
6. Politisk styring	9
7. Kommunen som arbeidsgiver.....	10
8. Tjenestetilbud.....	11
9. Samfunnsutvikling	14
10. Kommunalt eierskap	16
11. Planverk.....	17
12. Innbyggerbetaling.....	17
13. Økonomiforvaltning	18

Vedlegg:

- 1) Fakta om kommunene Rakkestad og Sarpsborg
- 2) Økonomiske virkninger ved sammenslåing til en kommune, herunder reformstøtte
- 3) Beregning av VARF-gebyrer i en sammenslått kommune
- 4) Beregning av tilskudd til private barnehager i en sammenslått kommune
- 5) Tilskudd til lag og foreninger i kommunene
- 6) Kommunenes eierskap i selskaper

1. Innledning

Stortinget har besluttet at det skal gjennomføres en reform for kommunestrukturen i Norge. Formålet med reformen er å skape robuste kommuner som skal være i stand til å håndtere fremtidens velferdsoppgaver på en god måte. Kommunene skal få flere og nye oppgaver.

På bakgrunn av dette har det vært forhandlinger mellom nabokommunene Sarpsborg og Rakkestad med sikte på å utarbeide et grunnlagsdokument for sammenslåing. Forhandlingene startet 10 februar 2016. Ytterligere forhandlinger ble gjennomført 18. og 19. februar, samt 10. mars og 14. mars. Formannskapet i Rakkestad og plan- og økonomiutvalget i Sarpsborg avholdt felles møte i Sarpsborg 6. april, der det ble gitt innspill til dokumentet. Det ble deretter gjennomført et avsluttende møte i Sarpsborg 12. april.

Kommunene har i forhandlingene vært representert ved forhandlingsutvalg bestående av tre politikere. Fra Rakkestad har Ellen Solbrække (ordfører, Ap), Lars-Kristian Holøs Pettersen (varaordfører, KrF) og Karoline Fjeldstad (gruppeleder, Sp) deltatt. Knut-Magne Bjørnstad (Ap) har møtt som varamedlem for Lars-Kristian Holøs Pettersen under deler av forhandlingene. Sarpsborg kommune har vært representert ved Sindre Martinsen-Evje (ordfører, Ap), Svein Larsen (posisjonsleder, Ap) og Ann-Hege Indrevoll (opposisjonsleder, Høyre). Stein-Erik Westlie (gruppeleder Frp) har møtt som varamedlem for Ann-Hege Indrevoll under deler av forhandlingene.

Rådmennene, Alf Thode Skog i Rakkestad og Unni Skaar i Sarpsborg, har tilrettelagt for samlingene og stått for utredningsarbeidet. Marit Bratlie, representant for hovedtillitsvalgte i Rakkestad og Eva Elisabeth Johansen, representant for hovedtillitsvalgte i Sarpsborg, har vært med på drøftingene på vegne av de ansatte. Ingjerd Astad fra KS-konsulent AS har vært engasjert som veileder.

Bildet er fra forhandlingsutvalgenes første møte i Sarpsborg 10. februar 2016. Fra venstre Unni Skaar (rådmann i Sarpsborg), Alf Thode Skog (rådmann i Rakkestad), Lars-Kristian Holøs Pettersen (Rakkestad), Svein Larsen (Sarpsborg), Ann-Hege Indrevoll (Sarpsborg), Ellen Solbrække (ordfører i Rakkestad), Sindre Martinsen-Evje (ordfører i Sarpsborg) og Karoline Fjeldstad (Rakkestad).

Forhandlingsutvalgene har som intensjon at dokumentet skal være styrende for beslutninger fram til en ny kommune eventuelt er etablert, og etter at den er etablert. Den avgjørende beslutningsmyndigheten vil imidlertid ligge hos Sarpsborg bystyre og Rakkestad kommunestyre fram til en kommunesammenslåing har funnet sted, og hos et felles kommunestyre i tiden deretter.

Forhandlingsutvalgene er enige om at dokumentet som nå foreligger er et godt grunnlag for de to kommunene til å vurdere om de skal søke om sammenslåing med hverandre. Grunnlagsdokumentet vil være en del av beslutningsgrunnlaget for Rakkestad kommunestyre og Sarpsborg bystyre, som i løpet av juni 2016 skal ta stilling til om kommunene ønsker en sammenslåing og i så fall med hvilken eller hvilke kommuner.

Sarpsborg, 12. april 2016

For Sarpsborg kommune:

Sindre Martinsen-Evje
Ordfører

Svein Larsen
Gruppeleder Ap

Stein Erik Westlie
Gruppeleder Frp

For Rakkestad kommune:

Ellen Solbrække
Ordfører

Lars-Kristian Holøs Pettersen
Varaordfører

Karoline Fjeldstad
Gruppeleder Sp

2. Prinsipper og mål

Styringen av en ny, sammenslått kommune må bygge på forståelse av at Rakkestad vil være et tettsted i kommunen med relativt stor avstand til Sarpsborg sentrum. Det vil ut fra dette være viktig å opprettholde et lokalt tjenestetilbud i Rakkestad. Videre vil det være viktig å utvikle og stimulere lokalsamfunnene i alle deler av kommunen, herunder det lokale organisasjonslivet.

Et viktig mål ved en sammenslåing vil være å forme en kommune som er robust nok til å møte framtidige krav til forvaltning, samfunnsutvikling og tjenesteproduksjon. Videre bør det være et mål for enhver kommune å drive forvaltningen og tjenesteproduksjonen så effektivt som mulig. For å oppnå dette vil det være viktig for den nye kommunen å ha en enhetlig ledelse og å samle fagmiljøer. Det er etter forhandlingsutvalgenes oppfatning ingen motsetning mellom å ha gode tjenestetilbud i hele kommunen og å ha en enhetlig ledelse og samlet kompetanse i fagenheter.

Med bakgrunn i dette skisseres følgende mål for en ny kommune:

- Gode og likeverdige tjenester i alle deler av kommunen
- En effektiv og innovativ kommune som realiserer gevinster av stordrift, og er rustet for å møte framtidens krav til forvaltning og tjenesteproduksjon
- Helhetlig og samordnet samfunnsutvikling, med vekt på utvikling og stimulering av lokalsamfunn
- Stimulere til et allsidig og konkurransedyktig næringsliv med høy kompetanse og spennende jobbmuligheter
- Stimulere til bedre levekår og folkehelse
- Ivareta naturressurser, miljø og klima både som samfunnsutvikler, tjenesteproducent og forvaltningsmyndighet.
- Et sterkt jordvern.
- En bærekraftig kommuneøkonomi
- Et velfungerende lokaldemokrati
- En attraktiv arbeidsgiver

3. Tidspunkt for sammenslåing

En eventuell sammenslåing bør skje med virkning fra 1. januar 2020. Det avholdes valg til kommunestyret/bystyret for en sammenslått kommune i forbindelse med kommunestyrevalget i 2019.

4. Overgangsregime

Arbeidet med å forme den nye kommunen bør komme i gang så raskt som mulig etter at kommunene eventuelt har konkludert med at de ønsker en sammenslåing. Dette vil styrke den nye kommunens muligheter for å fungere best mulig fra første dag. Det er også viktig at store investeringer vurderes i lys av at det skal etableres en felles kommune, som skal ha størst mulig nytte av investeringene samlet sett.

Fellesnemnd

Det skal så raskt som mulig etableres et politisk fellesorgan for den nye kommunen. Dette organet skal ha som oppgave å forberede sammenslåingen av Sarpsborg og Rakkestad kommuner til en ny kommune fra 1. januar 2020. Organet betegnes fellesnemnd og får status som kommunens fellesnemnd etter inndelingsloven etter at Stortinget har fattet vedtak om sammenslåing. Utover det som følger av inndelingsloven vil Sarpsborg bystyre og Rakkestad kommunestyre definere fellesnemndas myndighet. Fellesnemnda er i funksjon inntil kommunestyret for den nye kommunen er konstituert.

Fellesnemnda skal bestå av 9 medlemmer, hvorav 6 fra plan- og økonomiutvalget i Sarpsborg og 3 fra formannskapet i Rakkestad. Nemnda velger selv leder og nestleder. Rådmennene i Rakkestad og Sarpsborg kommuner og prosjektleder for sammenslåingen har møte- og talerett i fellesnemnda. Fellesnemnda fatter sine vedtak med alminnelig flertall, men skal søke å skape enighet om beslutningene.

Fellesnemnda behandler alle prinsipielle forhold som gjelder sammenslåingen av kommunene. Sarpsborg bystyre og Rakkestad kommunestyre har ansvar for sin respektive kommunes ordinære drift fram til 31.12.2019, men spørsmål som er av betydning for den nye kommunen forelegges fellesnemnda før vedtak fattes. Fellesnemnda kan på eget initiativ uttale seg om saker som er til behandling i kommunenes forskjellige utvalg, og som kan ha konsekvenser for sammenslåingsprosessen og den nye kommunen.

Fellesnemnda har et særskilt ansvar for saker av økonomisk betydning. Fellesnemnda skal uttale seg om budsjett og økonomiplan i Rakkestad og Sarpsborg kommuner (jf. kommuneinndelingslovens § 26). Fellesnemnda forbereder budsjett 2020 og økonomiplan 2020 – 2023 for kommunestyret i den nye kommunen.

Fellesnemnda fastsetter særskilt prosjektplan for sammenslåingen av kommunene og budsjett for sammenslåingen av kommunene.

Fellesnemnda vedtar – etter innstilling av kontrollutvalgene i Rakkestad og Sarpsborg kommuner – revisjonsordning for den nye kommunen.

Administrativ ledelse

Kommunestyret i den nye kommunen ansetter rådmann for den nye kommunen høsten 2019.

Fellesnemnda ansetter prosjektleder for sammenslåingen, og avklarer myndighet for prosjektlederen.

Ansatte og tillitsvalgte

I perioden fram mot en kommunesammenslåing skal kommunene i fellesskap tilrettelegge for god dialog med ansatte om hva sammenslåing kan bety for dem. Ansatte skal gjennom sine tillitsvalgte ha reell medvirkning i saker som berører dem. Fellesnemnda har ansvaret for dette.

Fellesnemnda har ansvar for at lover, avtaler og regler for ansattes og tillitsvalgtes medvirkning i spørsmål som gjelder sammenslåing av kommunene blir ivaretatt.

Fellesnemndas medlemmer utgjør arbeidsgivers representanter i partssammensatt utvalg for sammenslåingen.

Partssammensatt utvalg behandler saker som gjelder forholdet mellom den nye kommunen og de ansatte, og uttaler seg i spørsmål som gjelder overordnede personalpolitiske spørsmål, retningslinjer og planer i sammenheng med kommunesammenslåingen. Det partssammensatte utvalget skal behandle denne type saker i forkant av endelig politisk behandling.

Innbyggerdialog

I perioden fram mot en kommunesammenslåing skal kommunene i fellesskap tilrettelegge for god dialog med innbyggere, næringsliv og lag- og foreningsliv om hva sammenslåing kan bety for dem. Fellesnemnda har ansvaret for dette.

Sarpsborg
kommune

RAKKESTAD
KOMMUNE

Grunnlagsdokument for sammenslåing

5. Kommunenavn og symboler

Den nye kommunens navn skal være Sarpsborg kommune.

Kommunens øverste organ skal benevnes kommunestyre.

Kommunevåpenet skal ha de samme symbolene som det nåværende til Sarpsborg kommune (Borg og Bjørn). Nåværende Sarpsborg kommunes ordførerkjede skal benyttes som ordførerkjede for den nye kommunen.

I perioden fram mot den nye kommunen trer i funksjon skal det utarbeides grafisk profil for den nye kommunen, som skal ta opp i seg de to tidligere kommunenes historie og identitet.

Det nye kommunestyret utformer visjon og verdsett for den nye kommunen.

6. Politisk styring

Politisk modell

Kommunen skal styres etter formannskapsmodellen.

Kommunen skal ikke ha bydelsutvalg eller andre styringsorganer med ansvar for et bestemt geografisk område. Det er dog viktig å ha politiske organer med fokus på tettstedsutvikling. Videre bør det vurderes om det skal være særskilte midler til aktivitet i tettstedene. Kommunen skal tilstrebe reell medvirkning fra innbyggere, næringsliv og organisasjonsliv i saker som er av betydning for disse.

Kommunen skal ha fire sentrale utvalg i tillegg til formannskapet:

- Utvalg for landbruk, miljø og teknikk
- Utvalg for velferd
- Utvalg for oppvekst
- Utvalg for kultur og nærmiljø

Kommunestyret skal bestå av 49 medlemmer. Formannskapet skal bestå av 11 medlemmer. Utvalgene skal bestå av 11 medlemmer. Utvalgene har innstillingsrett overfor kommunestyret i enkelte saker. Formannskapet behandler overordnede arealplaner og saker knyttet til næringsutvikling og kommunalt eierskap. Utvalg for landbruk, miljø og teknikk behandler reguleringsplaner og byggesaker, samt forvaltningssaker innenfor landbruk.

Kontrollutvalget skal bestå av fem medlemmer, hvorav tre fra kommunestyrets opposisjonspartier og to fra kommunestyrets posisjonspartier. Lederen skal være fra opposisjonen.

Forhandlingsutvalgene har som intensjon at frikjøp til politisk virksomhet i den nye kommunen skal være innenfor samme nivå som i de to tidligere kommunene samlet, inkludert ressurser til ordfører/varaordfører. Innenfor disse ressursene skal det være ordfører og varaordfører på fulltid.

Partssammensatt utvalg

Administrasjonsutvalget er kommunens partssammensatte utvalg. Det skal bestå av totalt 11 medlemmer. 7 medlemmer velges av kommunestyret blant formannskapets medlemmer, 4 medlemmer velges av og blant de ansatte.

Bruk av saksordfører

Den nye kommunen skal benytte en saksordførermodell i saker der dette er hensiktsmessig. Alle de ovennevnte utvalgene skal kunne ha saksordførersaker. Modellen skal bygge på den ordningen som har vært i Sarpsborg kommune. Kommunen skal ha en fordelingskomite bestående av ordfører, varaordfører, opposisjonsleder og utvalgslederne, som fastsetter saksgangen i de politiske sakene.

Ungdommens kommunestyre

Kommunen skal ha et «Ungdommens kommunestyre» etter modell av Sarpsborg kommunes «Ungdommens bystyre». Målsettingen med Ungdommens kommunestyre er å gjøre ungdom bevisst på hvordan lokaldemokratiet fungerer. Ungdommens kommunestyre skal bestå av representanter fra barne- og ungdomsskolene samt de videregående skolene i kommunen, deriblant elevrådslederne.

7. Kommunen som arbeidsgiver

Dyktige ansatte med trygge og forutsigbare ansettelsesforhold danner grunnlaget for en velfungerende kommune. Prosessen med forming av en ny kommune skal ivareta de ansatte på en god måte. Ingen fast ansatte medarbeidere skal sies opp som konsekvens av kommunesammenslåing.

Det utvidede stillingsvernet som praktiseres i Sarpsborg kommune i dag videreføres i den nye kommunen. De ansattes pensjonsrettigheter skal ikke forringes som følge av en sammenslåing.

Kommunen skal tilby konkurransedyktige lønns- og arbeidsvilkår for å rekruttere medarbeidere med god kompetanse. Lønn- og arbeidsbetingelser for medarbeidere i de to tidligere kommunene skal harmoniseres over tid.

Den nye kommunen skal som arbeidsgiver vektlegge ledelse og medarbeiderskap. Medarbeiderskap handler om at medarbeidere tar ansvar og viser initiativ, at de ser hva som bør gjøres og sørger for at det blir gjort. Dette krever ledere som fremmer åpenhet, samarbeid og tillit.

Kommunen skal ha minst 1,5 lærlinger per 1000 innbyggere, og tilby lærlingplasser innen et bredt fagspekter.

Kommunen skal vektlegge et godt samarbeid mellom kommunen som arbeidsgiver og de ansattes organisasjoner.

8. Tjenestetilbud

Den nye kommunen skal ha så effektive tjenester som mulig og så kvalitativt gode tjenester som mulig. For å oppnå dette skal kommunen ha en enhetlig ledelse og utvikle gode, samlokaliserte fagmiljøer. Samtidig skal basistjenester som barnehage, skole og omsorgstjenester være desentralisert og være en naturlig del av lokalsamfunnene i kommunene. Kommunen skal benytte blant annet KOSTRA-tall som verktøy for å vurdere effektivitet og prioritering av tjenestetilbudene.

Skole

Den nye kommunen skal sikre et godt skoletilbud til elever i alle deler av kommunen. Rakkestad Ungdomsskole og de tre barneskolene i Rakkestad (Kirkeng, Os og Bergenhus) skal opprettholdes. Kommunen skal ha en samordnet utvikling av det pedagogiske tilbudet i skoler og barnehager, med sterk vekt på lesing, realfag og IKT.

Barnehage

Den nye kommunen skal ha full barnehagedekning. Barnehageplass skal fortrinnsvis tildeles med utgangspunkt i bosted. Etablering av nye barnehager skal tilpasses befolkningsstrukturen, samtidig som hensynet til mest mulig effektiv drift skal ivaretas. Kommunen skal ha et mål om at rundt 50 prosent av barnehageplassene skal være kommunale og rundt 50 prosent private, noe som innebærer en økning av andelen kommunale plasser.

Pleie og omsorg

Spesialfunksjoner samlokaliseres for å sikre sterke fagmiljøer. Helsehuset i Sarpsborg med legevakt, korttidsplasser, rehabiliteringsplasser og øyeblikkelig hjelp-plasser skal være helsehus for hele kommunen. Det skal være et tilbud av langtidsplasser og/eller omsorgsboliger i lokalsamfunnene, samt et avlastningstilbud i Rakkestad. Hjemmetjenester skal gis med utgangspunkt i lokalt plasserte baser. Kommunen skal ta sikte på at helsetjenester som fastlege og fysioterapi skal finnes lokalt.

Helsestasjoner/familiesentre

Det skal være et eget familiesenter i Rakkestad, i tillegg til de tre familiesentrene som er etablert i Sarpsborg. Helsestasjoner skal inngå i familiesentrene.

Rusomsorg

Den nye kommunen skal ha et felles og enhetlig kompetansesenter for rus og psykisk helse.

Barnevern

Den nye kommunen skal ha et felles og enhetlig barnevern.

Krisesenter

Kommunen skal ha et felles krisesenter. Dette kan være i egen regi eller i samarbeid med andre kommuner.

NAV

Den nye kommunen skal ha et felles og enhetlig NAV-tilbud. NAV-partnerskapet vurderer hvorvidt det skal være et stedlig tilbud i Rakkestad.

Vann og avløp

Det utredes en utbygging av vann- og avløpsnett i Sarpsborg, herunder bygging av nytt eller utvidelse av eksisterende vannverk, som også kan ivareta Rudskogen-området. Driftsassistansen benyttes i utredningsarbeidet. For øvrig tas det sikte på en best mulig helhetlig utvikling av vann- og avløpsløsningene i de to kommunene.

Renovasjon

En felles løsning for innsamling av avfall fra husholdningene skal etableres så raskt som mulig etter at den nye kommunen er etablert. Løsningen skal ha som formål å sikre innbyggerne et best mulig tilbud til lavest mulig kostnad samtidig som krav til kildesortering ivaretas. Det skal være et felles hovedavfallsmottak for hele kommunen.

Brannvesen

Den nye kommunen skal ha et felles og enhetlig brann- og feievesen, som ivaretar Rakkestad i samsvar med krav fra Direktoratet for Samfunnssikkerhet og Beredskap.

Kultur- og forsamlingslokaler / servicefunksjon

Den nye kommunen skal medvirke til at kulturaktører har egnede lokaler for å utøve sin aktivitet og for å tilby befolkningen kulturopplevelser. Sarpsborg scene og Rakkestad kulturhus opprettholdes for kulturaktivitet og møteaktivitet. Kommunen skal også yte støtte til private forsamlingslokaler som har en samfunnsmessig og allmenn funksjon.

Det skal være en funksjon som ivaretar drift av Rakkestad kulturhus. Hvilke oppgaver som skal legges til denne funksjonen vurderes nærmere, herunder om den kan ivareta noen oppgaver som har vært lagt til servicetorget.

Idrettsanlegg

Den nye kommunen skal medvirke til at idrettslivet har egnede anlegg for å utøve sin aktivitet og for å tilby befolkningen idrettsopplevelser. Dette vil kommunen gjøre gjennom en kombinasjon av å eie idrettsanlegg, ha samarbeidsavtaler der kommunen leier private anlegg på dagtid for skolebruk og ved å yte støtte til etablering og drift av private idrettsanlegg. Den nye kommunen skal legge særlig til rette for aktivitet for barn og unge.

Bibliotek

Den nye kommunen skal opprettholde et bibliotektilbud i Rakkestad, som del av et enhetlig og samordnet bibliotektilbud i kommunen.

Kulturskole

Den nye kommunen skal opprettholde et kulturskoletilbud i Rakkestad, som del av et enhetlig og samordnet kulturskoletilbud i kommunen.

Offentlige aktivitetstilbud

Svømmehallen i Sarpsborg skal være åpen for publikum på hverdager og i helgene. Svømmehallen i Rakkestad skal være åpen for publikum på hverdager utenom lørdager.

Den nye kommunen skal sikre et kvalitativt godt kinotilbud til befolkningen, med hovedkino i Sarpsborg sentrum. Det vurderes ulike alternativer for drift av Rakkestad kino.

Den nye kommunen skal opprettholde et tilbud til publikum ved kunstisen ved Sarpsborg stadion.

Frivilligsentraler

Den nye kommunen skal legge til rette for frivilligsentraler med aktivitet i samme områder som i de tidligere kommunene.

Teknisk drift

Den nye kommunen skal sikre forsvarlig vedlikehold og drift av kommunale anlegg i hele kommunen. Det gjøres en vurdering av behovet for en base for personell og utstyrspark i Rakkestad.

Kirken

Det er fra den nye kommunens side ønskelig at de kirkelige fellesrådene i Rakkestad og Sarpsborg utreder sammenslåing til ett felles kirkelig fellesråd og beslutter at dette trer i kraft samtidig med at den nye kommunen opprettes, altså 1. januar 2020. Uavhengig av dette vil kirkelig fellesråd eller de kirkelige fellesrådene fra 1. januar 2020 motta økonomiske overføringer fra en ny kommune etter en enhetlig modell og ut fra et enhetlig prinsipp fastsatt av kommunestyret.

Informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT)

Den nye kommunen skal ha en infrastruktur for informasjons- og kommunikasjonsteknologi som legger til rette for effektivitet og kvalitet i tjenesteproduksjon og forvaltning. Tilstrekkelig IKT-kompetanse blant medarbeiderne og digitalisering av arbeidsprosesser skal ha høy prioritet. Kommunen skal ha en helhetlig drift av IKT-systemene organisert innenfor kommunens ordinære virksomhet.

9. Samfunnsutvikling

Den nye kommunen skal ha som ambisjon å utvikle Sarpsborg som by og kommune til et mer attraktivt område å bo, jobbe og besøke. For å oppnå det trenger kommunen flere gode boområder og velegnede næringsarealer. Det vil også være viktig å videreutvikle byens offentlige rom og å bygge opp under det mangfold av attraksjoner og arrangementer som kommunen har å by på.

Boligutvikling

Den nye kommunen skal som planmyndighet prioritere å regulere nye boligområder. Kommunen kan som eiendomsbesitter også utvikle nye boligområder selv. Både som planmyndighet og eiendomsbesitter skal kommunen legge vekt på gode og varierte bomiljøer med både eneboliger og andre boligtyper i hele kommunen. Muligheter for spredt boligbygging vurderes i arbeidet med ny arealplan.

Næringsutvikling

Den nye kommunen skal både som planmyndighet og som eiendomsbesitter medvirke til at næringsaktører ønsker å etablere seg innenfor kommunens grenser. Kommunen skal i samarbeid med næringslivet jobbe aktivt for å få rett virksomhet på rett sted. Noen aktører vil ha behov for å ligge nær E6, andre vil ha behov for å ligge nært sentrum mens andre vil ha behov for mye plass. Områdene langs riksvei 111, Kampenes og Rudskogen, bør utvikles og prioriteres som et helhetlig miljø for plasskrevende bedrifter.

Kommunen vil legge stor vekt på samarbeid og dialog med næringslivet og næringslivets organisasjoner.

Det er et langsiktig mål at alle som er bosatt i den nye kommunen skal kunne gjennomføre videregående opplæring i sin egen kommune.

Den nye kommunen vil legge til rette for landbruksnæring, herunder innovasjon og nyskaping som gir grunnlag for arbeidsplasser i landbruket.

Sentrumsutvikling

Sarpsborg sentrum skal utvikles til en mer attraktiv bykjerne. Fortetting skal kombineres med attraktive offentlige rom. Rakkestad sentrum videreutvikles som et lokalt senter for handel og privat service.

Samferdsel

Den nye kommunen skal aktivt jobbe for et forbedret kollektivtilbud mellom Sarpsborg og Rakkestad. Som del av dette vil kommunen jobbe for å gjenopprette et togtilbud for persontrafikk på østre linje. Kommunen vil være en pådriver for at riksvei 111 skal ha en tilfredsstillende standard som hovedvei mellom Rakkestad sentrum og Sarpsborg sentrum, og som viktig transportåre for næringslivet kommunalt og regionalt. Kommunen vil prioritere å få gjennomført tiltakene i bypakka for å få et framtidsrettet transportsystem i og rundt Sarpsborg sentrum.

Identitet og profilering

Den nye kommunen vil ha en by med et sterkt handelsliv og et rikt aktivitetstilbud. Samtidig vil Sarpsborg være en kommune med en innbydende kyststripe og andre flotte rekreasjonsområder. Kommunen skal profileres som et område med både urbane og landlige kvaliteter.

Kommunen skal bidra aktivt til arbeidet med å skape aktivitet i byen og profilere Sarpsborg. Dette skal skje i et forpliktende samarbeid med private som gjennom byselskapet isarpsborg. Kommunen vil også bidra til at store årlige arrangementer som Markens Grøde, Motorfestivalen på Rudskogen og Sarpsborgfestivalen videreføres, og til at nye, store arrangementer vokser fram. Videre skal kommunen tilrettelegge for toppidrett som både bidrar til aktivitet og til profilering av byen.

Stimulering av lag og foreninger

Den nye kommunen skal stimulere til høy aktivitet i lag og foreninger i hele kommunen. Tilskuddsordningene skal prioritere aktiviteter for barn og unge. Ordningene harmoniseres med sikte på størst mulig grad av likebehandling av lag og foreninger over hele kommunen. Det etableres et eget prosjekt for dette.

Friområder

Den nye kommunen skal opprettholde eierskap til de viktigste friområdene og utvikle disse som rekreasjonsområder for befolkningen. Dette gjelder særlig områder som sikrer allmennheten tilgang til kysten, som Høysand og Øketangen/Kålvika. Kommunen vil også bidra til at Linnekleppen opprettholdes som utfartssted og kulturminne.

10. Kommunalt eierskap

Rakkestad Energi / Østfold Energi

Sarpsborg kommune eier 14,3 prosent av Østfold Energi AS. Rakkestad kommune eier 67 prosent av Rakkestad Energi AS, et energiselskap med nett-, installasjons- og entreprenørvirksomhet. Det er en forutsetning at verdiene av disse eierskapene tilfaller den nye kommunen når den er etablert 1. januar 2020.

Innen sammenslåing av Rakkestad og Sarpsborg kommuner 1. januar 2020, skal Rakkestad kommune utrede og ta stilling til eierskap i bedriften – slik at det er Rakkestad kommunes vedtak som avgjør på hvilken måte verdiene i eller av Rakkestad Energi AS går inn i den nye kommunen. Denne prosessen skal gjennomføres i tidsrommet 1.7.2016 – 31.12.2018.

Kommunal skog

Rakkestad kommune eier Rakkestad Kommunale Skoger med ca. 30.000 dekar skog. Sarpsborg kommune eier i overkant av 6.000 dekar skog.

Skogarealene skal gå inn som aktiva i den nye kommunen, og forvaltes i samsvar med kommunenes disponering av eiendommene fram til 31.12.2019. De kommunale skogene skal forvaltes bærekraftig miljømessig, driftsmessig og økonomisk. Det skal være en ressurs for allmennheten og lokalsamfunnene, med mulighet for jakt, fiske og friluftsliv.

ASVO / RAUSE

Sarpsborg kommune er eneeier av Sarpsborg ASVO AS, bedrift for yrkeshemmede. Rakkestad kommune er hovedeier av Rakkestad Utviklingssenter AS (RAUSE), der varig tilrettelagt arbeid er et av forretningsområdene. Den nye kommunen vurderer hvorvidt det er hensiktsmessig med et tettere samarbeid og eventuelt sammenslåing av de to selskapene.

Interkommunale selskaper

Sarpsborg kommune eier 50 prosent av Borg Havn IKS. Begge kommuner er medeiere i Østfold Interkommunale Arkivselskap IKS og Driftsassistansen i Østfold (IKS). Eierskapet i disse selskapene opprettholdes. Rakkestad kommunes eierskap i Indre Østfold-baserte IKS skal fortrinnsvis være avsluttet 1. januar 2020 og senest to år etter sammenslåing av kommunene.

Øvrige kommunalt eide selskaper

Sarpsborg kommune eier 47,5 prosent og Rakkestad 0,18 prosent av Inspiria Eiendom AS, som eier opplevelses- og kunnskapscenteret Inspiria Science Center. Sarpsborg kommune er eneeier av Skjebergkilens Marina AS og hovedeier av Høisand Bad AS. Rakkestad kommune er største eier av det allmennyttige selskapet Rakkestad Motorpark. Fullstendig opplisting av kommunenes eierskap i selskaper følger som vedlegg 6 til grunnlagsdokumentet.

Den nye kommunen skal ta sikte på å forvalte disse verdiene til samfunnets beste i et langsiktig perspektiv, og på en økonomisk forsvarlig måte for kommunen.

11. Planverk

Den nye kommunen skal vedta en ny planstrategi i 2020. Planstrategien skal beskrive hvordan de to kommunenes planverk skal samordnes.

Planer vedtatt i de to eksisterende kommunene gjelder inntil det eventuelt fattes vedtak om å oppheve dem. For kommuneplaner / kommunedelplaner som er planlagt utarbeidet i inneværende bystyreperiode / kommunestyreperiode skal kommunene i fellesskap vurdere om planene skal utarbeides som forutsatt, om det skal utarbeides en felles plan eller om utarbeidelse av planen skal utsettes til en felles kommune er etablert.

Det skal vedtas en felles handlingsplan og økonomiplan for den nye kommunen første gang for perioden 2020-2023.

12. Innbyggerbetaling

Dersom den nye kommunen over tid skal kunne tilby tjenester på samme nivå som andre sammenlignbare kommuner, kan ikke inntektene være vesentlig svakere. Innbyggerne må derfor påregne at den nye kommunen vil ha priser og gebyrer på nivå med det andre kommuner har.

Eiendomsskatt vil være en nødvendig inntektskilde for kommunen ut fra både nåværende og foreslått inntektssystem for norske kommuner. Sarpsborg hadde sin siste taksering for eiendomsskatt i 2008 og Rakkestad i 2012. Det skal normalt gjennomføres en omtaksering etter ti år. Den nye kommunen skal ha en samordnet taksering og samordnede satser med virkning fra 2022.

Gebyrer for vann og avløp skal samordnes over tid. Framtidig gebyrnivå vil være avhengig av i hvilken grad det investeres i utbygging av vann og avløp, noe det er stort behov for i begge kommuner for å sikre god nok vannforsyning og ivareta miljøkrav. Ut fra denne forutsetningen skal det investeres så effektivt som mulig slik at ikke gebyrene blir høyere enn nødvendig.

Priser for leie av idrettsanlegg skal holdes på et nivå som stimulerer til aktivitet, særlig for barn og unge. Bruk av gymsaler og skolelokaler til organisert aktivitet for barn og unge skal være gratis.

13. Økonomiforvaltning

Økonomiforvaltningen i den nye kommunen skal baseres på blant annet følgende prinsipper:

- Kommunens langsiktige planlegging skal ha mål om en bærekraftig økonomisk utvikling som ivaretar nåtidens behov uten å stå i veien for at fremtidige generasjoner klarer å ivareta sine (generasjonsprinsippet).
- Det skal over driftsbudsjettet årlig avsettes et beløp som egenkapital i årets/fremtidige investeringer. Beløpet skal minimum tilsvare forventet utbytte til kommunen fra eierskap i selskaper, og ikke være under 0,5 prosent av budsjetterte brutto driftsinntekter for kommunen.
- Kommunen skal til enhver tid ha et disposisjonsfond på minst 100 mill. kr i 2020 som buffer ved et eventuelt driftsunderskudd, som ikke er bundet opp til bestemte formål. Beløpet indeksreguleres for de etterfølgende årene.
- Kommunen skal ha en lånegjeld som ikke overstiger gjennomsnittet for norske kommuner og samtidig ivaretar generasjonsprinsippet.
- Kommunens økonomiplan for de fire neste årene skal ses i lys av det investerings- og driftsbehov kommunen vil ha i et perspektiv på inntil 8 år.
- Kommunen skal ha myndiggjorte enhetsledere med ansvar for og myndighet til å disponere tildelte driftsrammer.
- Kommunen skal opparbeide et buffer rentefond som minst er stort nok til at kommunen kan tåle en rente på inntil 6,0 % i minimum 2 år på renteeksponert investeringsgjeld målt per 31.12 året før budsjettåret.